

SZEGEDI EGYETEM

A SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEM, ORVOSGYELEM ES A PEDAGÓGIAI FOISKOLA LAPJA

II. évfolyam 11. szám

1954. június 1.

Ara 40 fillér

Az ideai vizsganormákról

A Központi Vezetőség kongresszusi beszámolója rámutatott arra, hogy a felsőoktatás továbbra is közoktatásügyünk elsőrendű fontosságú területe. A jövőben is változatlanul nagy szükségünk lesz egyetemi képzettségű, magas szakmai színvonalú káderekre. Az elmúlt évek során sikerült kielégítenünk a nagyfokú mennyiségi hiányt: ez lehetővé teszi, hogy fokozottabban értékesítsük a minőségi képzés szempontjait. Az egyik főkövetelmény most a kiváló szakmai, politikai színvonal biztosítása. A szükségletek mennyiségi kielégítése korántsem tévesztendő össze a „túltermeléssel”: az állítólagos túltermelésre vonatkozó megállapítás még nem nyert meggyőző bizonyítást. Mindenképpen helytelen volna tehát sebtében azt a következtetést levonni, hogy jelenleg tanuló hallgatóink számát valamilyen mesterséges szempont (önállótlanság, tudományos hajlam hiánya stb.) alapján, vagy maximalista vizsgakövetelmények támasztása révén erőszakkal csökkenteni kell. Természetesen, azt a néhány hallgatót, aki nyilvánvalóan alkalmatlan értelmiségi pályára, nem kell továbbtanulásra erőltetni.

A Központi Vezetőség beszámolója nyomtatékosan kiemeli, hogy a minőségi színvonal emelését fokozatosan, a megfelelő átmenet biztosításával, hirtelen ugrás nélkül kell végrehajtani. Ez nyilvánvalóan vonatkozik a jelenlegi vizsgakövetelmények megszabására is. Ugyancsak erre figyelmeztet — helyesen — az Oktatásiügyi Minisztérium leirata az ideai vizsgák előkészítéséről.

A vizsgakövetelményeknek, a vizsgáztatás módszereinek feltételül igazodniok kell a jelen tanév oktatási, tanulási feltételeihez, a felsőoktatás általános ideai helyzetéhez. Nem hagyhatjuk figyelmen kívül azt a kétségtelen tényt, hogy ebben a tanévben nagymértékben cseppfolyóssá váltak egész felsőoktatási rendszerünk eddigi szervezeti, didaktikai, pedagógiai formái. Még korántsem beszélhetünk arról, hogy eleget tettünk egy szilárd, állandóbb jellegű oktatási rendszer kiépítése követelményének. Mindez arra figyelmeztet bennünket, hogy az ideai évégi vizsgák sok tekintetben bonyolultabb és felelősségteljesebb feladatokat rónak vizsgáztatóinkra, mint az elmúlt években. Számolnunk kell azzal, hogy minden át nem gondoltt intézkedés, elkövetett hiba, most súlyosabban károsíthatja meg az oktatás, az egyetemi kádereképzés érdekét.

Az ideai vizsgaelőkészületek két központi kérdése: milyen feltételek középette folyt és folyik a vizsganyag oktatása az előadók és el-sajátítása a hallgatóság részéről, továbbá, milyen vizsgakövetelményeket alakíthatunk ki ez előző tények figyelembevételével. Szükséges, hogy a vizsgakövetelmények számoljanak ideai oktatómunkánk fogyatékosságaival, a meglévő objektív nehézségekkel, de semmiképp sem vehetjük tudomásul a hallgatóság széles tömegei részéről helyenként megnyilvánult indokolatlan lazaságot. Ebből következők, hogy az évégi vizsganormák kialakításánál az előadókra figyelembe kell venni a félévi vagy egész tanévi munka sajátosságait. Általános irányelvként leszögezhetjük, hogy a legutóbbi félévi vizsgakövetelmények leszállítására semmiképp sem kerülhet sor. Ugyanakkor a követelmények emelése, amire az előadott tárgyak jelentős részénél mód nyílhat, óvatossá, a fokozatosság elvének figyelembevételével történjen. Az ideai vizsgáknál fokozottan ügyelni kell mindkét véglet: a maximalizmus és liberalizmus eredményes kiküszöbölésére. Így a Bölcsész-karon helyenként még megnyilvánult liberális osztályzást meg kell szüntetni, mert pártbizottságunknak helyes, de annak idején ellenvetéssel fogadott idevonatkozó megállapítását most a minisztérium is tényként szögezte le.

Oktatóink és hallgatóink a fél-év során nem egyszer félreértették a minisztérium új „módszer-tani alapelveit”. Nem egy tanszéken az önállóság jelszavával magukra hagyták becsületesen dolgozó, de kisebb előképzettségű vagy képességű hallgatóinkat, s ezáltal egy helytelenül értelmezett „szabadversenynek” tették ki őket. A „középiszkolási módszerek” kiküszöbölése jegyében sokhelyütt csaknem teljesen felszámolták az ellenőrzést: ennek következtében nagymértékben lazult a tanulmányi fegyelem. Így ideai vizsgáink számos területen nem a legkedvezőbb feltételek közt indulnak. Nemcsak végző, de alsóbbéves hallgatóink munkamorálját is hátrányosan befolyásolják az elosztás problémái, valamint az elosztás helytelen időzítése, amely ellen évek óta hasztalan harcolunk. Oktatóinkat is gyakran elkedvetleníti a minisztérium egyes utasításai, hiszen az új szakaszban joggal várhatnák, hogy a minisztérium ne csak szavakban támaszkodjék tapasztalataikra, véleményükre, kezdeményezéseikre. A tanszemélyzet létszámcsökkentésével kapcsolatos híresztelések a létbizonytalanság érzését keltik, s e körülmény is nyomot hagyott néhány oktató- és nevelő-munkájában. Van didaktikai bizonytalanság is: a korszerűtlen ítélt módszerek helyébe nem gondoskodtak célravezető, valóban egyetemi jellegű módszerek tényleges bevezetéséről. Hallgatóink munkáját önhibájukon kívül megnehezítette a megfelelő segédletek (tankönyv, jegyzet stb.) hiánya egyes tárgyakból.

Ugyanakkor jelentkezett halgatóságunk körében egy sor olyan helytelen megnyilatkozás, amelyre a vizsganormák megszabásánál semmiképp sem lehetünk tekintettel, sőt amelyeket a vizsgai minősítésekkel is súlyosan el kell ítélnünk. Ilyenek: a munkafegyelem lazulása, az elhelyezkedés eddigi problémátlanságából fakadó elkényeztetettség, követelődzés, a rendszeres tanulás elhanyagolása, cinizmus, az „önállósággal” visszaélő hanyagság és lustaság. Azzal is számolnunk kell, hogy a jelenlegi időszakban felelevenedik a rohamtanulás, mint a vizsgákra történő helytelen felkészülési „módszer”. Ez hátrányosan fogja befolyásolni az eredményeket is. Ennek ellenére minden eszközt meg kell ragadnunk, hogy a hallgatók a hátralévő hetekben idejük és energiájuk teljes kihasználásával pótolják a mulasztottakat és ehhez a tanszék részéről megkapjanak minden segítséget (konzultációk, segédletek beszerzése stb.). A hanyagság elleni harc egyik eredményes eszköze lesz, ha a vizsgáztatók a jegyekbe (általában féljegy erejéig) beszámítják a hallgatók félévi szorgalmát, igyekezetét, és ha a teljesítményt a vizsgákon nemcsak jegyekben, de rövid, érdemi értékelésben is méltatják.

Oktatóink állandóan tartás szem előtt, hogy a vizsgáztatás és a hallgató munkájának és tudásának értékelése a pedagógiai munka szoros tartozéka, egyik legfontosabb eszköze, melyet következetesen és tudatosan kell alkalmaznunk. Hallgatóinknak viszont tudni kell, hogy a vizsgajegyek végzett munkájuk objektív kritikáját testesítik meg, és erre is vonatkozik, mint a bírálatra és önbírálatra általában, hogy ez fejlődésünk egyik hajtómotorja.

A bölcsész-kari kultúr-munka tapasztalatai

A kultúr-munkának fontos szerepe van az általános műveltség fejlesztésében, a helyes szórakozás kialakításában és a politikai nevelőmunkában. Elképzelésem szerint ezt kell szem előtt tartani azoknak, akik kultúr-munkával akarnak foglalkozni. Nálunk, a Bölcsész-karon — szaktárgyainkból kifolyólag — még hozzájárul ehhez az, hogy tőlünk jobban elvárják (s helyesen) a középiszkolási tanulók életének irányítását, mint az egyéb szakos tanároktól. Ehhez pedig sok tapasztalatra van szükség.

Vajon megfelelt-e a követelményeknek a Bölcsész-kar eddigi kultúr-munkája? — Kétségtelenül szép eredményeket tudnak felmutatni, főleg a színház és a mozilátogatás területén. Ennek sikerét nagymértékben elősegítette Fodor elvtársnő lelkiismeretessége. Karunkon elkészült a klubhelyiség, amely biztosítja a rendszeres szórakozási lehetőségeket, s ezt az utóbbi időben igyekeztünk is kihasználni. Műsoros előadásokat rendeztünk. Ezek azonban túlnyomórészt a kellő szervezés hiányában szűk körre korlátozódtak, vagy esetleg sikeretlenek voltak. Nemrégben zajlott le a szavaló verseny is, amely néhány hibától eltekintve, igen komoly fejlődést jelent az elmúlt év hasonló rendezvényeihez képest. Különösen kellemes nyomokat hagyott az, hogy a verseny izgalmas lecsillapult szavalók újabb és újabb szavalatokkal léptek fel és szórakoztatták a hallgatóságot, míg a bíráló bizottság a szereplők sorrendjének megállapításáról döntött. A verseny pozitív vonása még, hogy olyan szavalókat ismertünk meg, akiknek ilyen irányú készségeiről nem volt tudomásunk. Első díjat nyert Balogh Miklós elvtárs, I. éves magyar szakos hallgató.

Mindezek ellenére nem mondhatjuk el, hogy karunkon az elmúlt évben a kultúr-munka rendben folyt. A jövő évben gyökeres változásra van szükség. Kultúr-önbizottságunk és kari DISZ vezetői nem tudták lényegében helyesen megoldani az e téren rájuk háruló feladatokat. Nem látták, hogy milyen fontos szerepe van éppen a kultúr- és sportmunkának a jelenlegi körülmények között. E két szerv eleinte nem tartott fenn megfelelő kapcsolatot, nem dolgozták ki kellő időben a kultúr-munka kari jellegét, munkatervét, melyet legalább az alapszervi kultúr-felelősökkel meg kellett volna ismertetni. Ennek, s a rendszerellenőrzésnek következményeként egyes évfolyamok teljesen önkényesen rendeztek olyan dolgokat, amelyről sem a Kultúr-önbizottságunk, sem a DISZ-nek nem volt tudomás. További hibák közé sorolható, hogy kevés volt a kezdeményezés a felsőbb szervek részéről, s a kari bizottság nem karolta fel eléggé az egyes évfolyamok által felvetett ötleteket. Jó példa erre, hogy az elsőéves magyar szakosok év kezdetén 30-an jelentkeztek karunkra, s más évfolyamok is szívesen csatlakoztak volna hozzájuk, de minden feledésbe merült, az énekkarból nem lett semmi, mondván, hogy „nincsen, aki vezesse.” Volt egy komoly „Kodály est”, ami a II. évfolyam orosz szakosok jó munkájának eredménye. Ezt azonban meghívott szereplőnk rendezték meg, mert nekünk sem énekkarunk, sem színjátszó csoportunk nincsen. Pedig úgy gondolom, a bölcsész-karon éppen ennek a munkakörnek kellene magas színvonalon mozognia, az irodalmi és színjátszó kultúra fejlesztésével jelentős szerepet betöltenie a szegedi egyetem életében. Egyelőre nem 3-4 felvonásos darabok előadásáról van szó, hanem haladó nemzeti hagyományaink ismert és kevésbé ismert kisebb alkotásainak megismeretetéséről és népszerűsítéséről.

Legalább ugyanilyen fontos a köztünk élő írók és költők értékes munkáinak ismertetése. Ez egyben ösztönzéssel és bírálatjal járul hozzá fiatal tehetségeink további fejlődéséhez. Ez utóbbira azonban igen csekély, vagy talán semmi gondot nem fordítottunk. Ezután az a feladatunk, hogy még sokoldalúbban, ötletesebben s az előre kidolgozott tervek pontos végrehajtásával szerezzünk kultúr-munkánk nagyobb jelentőséget. Ez bizo-

A tudományt soha olyan társadalmi megbecsülés nem vette körül, soha olyan támogatásban nem részesült, mint a dolgozók államában. (Rákosi Mátyás elvtárs: A Központi Vezetőség kongresszusi beszámolójából.)

nyosan hozzájárulna a jelenleg fennálló fásultság megszüntetéséhez, valamint a DISZ munka alapvető megújításához. Erre karunkon belül minden lehetőség megvan, nagy számmal vannak szavalók, színjátszó, s fiatal költők. Ha ezek felhasználásával színvonalas kultúrrendezvényeket biztosítanánk, lenne lelkes hallgatóság is. Elsődleges feltétel azonban a jó vezetés megteremtése.

A sok huza-vonának, a hanyagságnak sikertelenség lett az eredménye (kivéve a mozi- és színházlátogatást). Az egyes műsoros estekre szinte agítálni kellett az embereket, s mégsem sikerültek. Van ugyan néhány jelenség, ami arra mutat, hogy a passzív maga-

tartást fel tudjuk számolni. Ezt tapasztalhattuk a már említett szavalóversenyen és a IV. éves orosz szakosok klubestjén is, ahol a szokottnál többen, s főleg sokkal nagyobb érdeklődéssel vettek részt. Munkánk tehát kezd helyes irányba terelődni, s ez kezdi meghozni gyümölcsét.

Azt hiszem, végső fokon az a feladatunk, hogy az ezévi munkából helyesen szűrve le a tapasztalatokat, a jövő évben ennek megfelelően magasszínvonalú oktató, nevelő, szórakoztató kultúr-műsorokat szervezzünk, s kialakítsuk azt a légkört, melyben spontán is születnek kisebb-nagyobb megmozdulások,

Zsentmihályi Klára

Hogyan készülök a vizsgákra

Közelegnek a vizsgák! Ideje, hogy beszéljünk róluk, pedig sokkal könnyebb arról írni, ami már megtörtént. Különösen érvényes ez, ha a vizsgákról van szó.

Egy példát szeretnék felhozni erre vonatkozóan. Sári Gyula elvtárs, mint az egy jó MSZT-titkárhoz méltó, nemcsak a Szovjet Kultúra terjesztéséből veszi ki a részét, hanem saját tanulmányi tapasztalatait is rendszeresen átadja lakótársaink. Egyszer egy kisvizsga előtt arra oktatta Régius Ferit, hogyan tudja jól beosztani idejét; a kisvizsgán pedig kitűnt, hogy a »rossz beosztással« dolgozó Régius elvtárs jobb eredményt ért el, mint oktatója. De azért is nehéz a vizsgára való felkészülésről írni, mert akkor végig kellene az egész éven — sőt néha éveken — menni és annak szürke napjait kellene leírni, hisz ekkor vetjük meg felkészülésünk alapjait. Bár még teljesen nem tudtam megvalósítani a folyamatos tanulást elvét a gyakorlatban, mégis arra töreksem évközben, hogy a vizsga-időszakra már ne maradjon ismeretlen anyag, amely időm jó részét akkor elveszi és a már ismert anyagot nem tudom átisméltetni.

Azt az időszakot tartom felkészülésem fordulataként, amikor a félév vége előtt visszapihlantok év-közi munkámra és megállapítom, hogy még itt és itt hiány van és ezt sürgősen, még a vizsga-időszak előtt pótolni kell. Azután általában már meg tudom mondani, hogyan tudok a professzori ítélszék elé állni.

A titkok titka tehát itt van elrejtve, tanulni kell!

Ez a jelszó különös aktivitást nyer az olyan időben, amely most is közeleg: a vizsga-időszakban. Ilyenkor minden időre és ütőképeségére szükség van az embernek. Természetesen egyáltalán nem elég, hogy csak arra törekedjünk, hogy pusztán kitöltsük napjainkat a tanulással, tanulni is ésszel kell. A tanulás módjára vonatkozólag nem lehet receptet készíteni, ez mindenkinél más — és tárgyanként is változik. Most néhány szóval el szeretném mondani az én vezérlelmeimet. Főként a jó időbeosztást és a tanulási technikát kell szem előtt tartanunk.

Legelőször talán azt említem meg, hogy éjszakázni soha sem szoktam; egyszer-kétszer már én is megpróbáltam, de másnap sokkal többet vesztettem, mint amennyit az előzőn nyertem. Napokra előre beosztom az anyagot és mindig szoktam egy-két napot »tartalékban« hagyni, amely nagyon jó szolgálatot tehet közbejött akadályok esetén. Ugyancsak néhány napot

hagyok az úgynevezett emlékeztető ismétlésre is, amely már nem arra való, hogy új fogalmakkal ismerkedjem meg, hanem arra, hogy a vizsgán lehetőleg egyforma frissen emlékezzem az anyag különböző részeire.

A tanulás »technikájára« vonatkozóan az a vezérelvem, hogy nem szoktam sokszor átvenni az anyagot, de annál alaposabban, nagy súlyt fektetek a fejben való ismétlésre, legtöbbször az úgynevezett »centralizálás« elvét követem: először kisebb adagokban veszem át azt a bizonyos anyagrészt, aztán pedig mind nagyobb adagokban ismétlem át fejben. Ha több jegyzetből van módóm tanulni, akkor kiválasztom a legmegfelelőbbet és azt egészítem ki a másikkal, vagypedig összevonva készítek magamnak belőlük jegyzetet, elsősorban azonban az órákon készített jegyzeteimet veszem alapul.

Nem felejtkezem el arról sem, hogy az elvtársi segítség nemcsak a gyengébb tanulóknak, hanem az erősebbnek is előnyére válik. Az is benne van pl. a tervemben, hogy különösen élettanból, amelyet első-sorban érteni és azután megjegyezni kell, segítsek lakótársamnak, Csavanyák Lászlónak. Tanulás alatt, amikor 10—15 perc szünetet tartunk, megbeszéljük a »sötét« dolgokat, ha pedig mindkettőnk előtt sötét, az Élettani Intézet a vizsga-időben is rendelkezésünkre áll.

Anatómiánál, ahol legfontosabb az egyes képletek morfológiai és tipographiai helyzetének memorizálása, arra törekszünk, hogy minél teljesebben kihasználjuk azokat a lehetőségeket, melyeket az intézet nyújt számunkra, hogy megismerkedhessünk az egyes készítményekkel.

Eppen ez is bizonyítja, hogy a jó vizsga nemcsak közös cél, hanem közös eredmény is, amelyben természetesen az oroszlánrész: az egyéni tanulás.

Szeretném az országban készültek a pártkongresszusra, mégpedig nem akárhogyan, hanem szocialista módon munkával. Nekünk, a mi területünkön: a tanulás frontján kell megállnunk a helyünket. Ez a módszer, melyet előbb néhány szóban elmondtam, eddig még nem csapott be, remélem, hogy most is segíteni fog nekem abban, hogy én is hozzájárulhassak a kongresszus tiszteltére végzett országos munka eredményeinek gyarapításához. Hogy beválik-e most is ez a módszer, ezt még nem tudom megmondani, azt majd az élettan és anatómia vizsga fogja eldönteni. Hiába: könnyebb a vizsgákról utólag beszélni...

László Ferenc
II. éves O.